

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної
ради Кам'янець-Подільського
Центру дитячої та юнацької
творчості від 28 серпня 2025 р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Кам'янець-Подільського
Центру дитячої та юнацької творчості

О. Ткачук

28 серпня 2025 р.

**Освітня програма
Кам'янець-Подільського Центру дитячої та
юнацької творчості на 2025-2026 н.р.**

Кам'янець-Подільський
2025

Вступ

Освітня програма Кам'янець-Подільського Центру дитячої та юнацької творчості (далі – Освітня програма) – це нормативний документ, який містить характеристику змісту позашкільної освіти, особливості організації освітнього процесу та освітню місію закладу позашкільної освіти.

Освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми закладу позашкільної освіти, затвердженої Міністерством освіти і науки України, схвалена педагогічною радою та затверджена директором Кам'янець-Подільського Центру дитячої та юнацької творчості (далі – Центр).

Освітня програма вибудовується з урахуванням диференціації та індивідуалізації освітнього процесу, демократизації управління, створення умов для творчої діяльності адміністрації та працівників Центру, збереження єдиного освітнього простору у регіоні, соціального захисту вихованців із забезпеченням їх права на доступність і якість позашкільної освіти, створення умов для безперервності освіти.

Освітня програма є засобом забезпечення реальних умов для вибору індивідуальної траєкторії розвитку, гарантом досягнення обраних освітніх рівнів, технологічним засобом управління якістю позашкільної освіти.

Освітня програма узгоджена із законами України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», типовим Положенням про позашкільний навчальний заклад, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 6 травня 2001 р. №433, Положенням про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. за № 1036/9635, Типовими навчальними планами для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 р. № 676, Рекомендаціями щодо організації освітньої діяльності закладів позашкільної освіти за основними напрямками позашкільної освіти (лист Міністерства освіти і науки України від 27.07.2022 р. № 1/8507-22), Рекомендаціями Міністерства освіти і науки України «Про організацію освітнього процесу в умовах військових дій» (лист Міністерства освіти і науки України від 06.03.2022 р. № 1/3371-22) та «Про забезпечення освітнього процесу в закладах позашкільної освіти під час дії воєнного стану» (лист Міністерства освіти і науки України від 18.03.2022 р. № 1/3544-22), освітніми запитами дітей та їх батьків.

В умовах російської збройної агресії пріоритетом в освітньому процесі Центру виступає національно-патріотичне виховання дітей та молоді відповідно до Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 527 від 06.06.2022 р., зі змінами від 23.06.2022 р. № 586).

1. Місія, візія та ключові цінності Центру

Місія Центру – сприяння кожному здобувачу освіти у всебічному розвитку, лідерському становленні, соціалізації; служіння людині, громаді, суспільству.

Візія Центру:

- створення сприятливого середовища, інфраструктури та умов для розвитку особистості;
- розвиток науково-педагогічного потенціалу, удосконалення освітньої та інноваційної діяльності;
- сприяння розкриттю лідерських якостей здобувачів освіти шляхом їх участі у самоврядуванні Центру;
- створення умов для змістовного дозвілля здобувачів освіти та працівників Центру;
- відкритість та забезпечення інформування спільноти з питань, пов'язаних із діяльністю Центру;
- служіння громаді.

Ключові цінності: Україна, дитина, громада, професіоналізм, довіра, духовність, лідерство, відповідальність.

2. Мета, завдання та основні принципи освітнього процесу

Метою освітнього процесу у Центрі є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, технічної та іншого виду творчості, здобуття ними первинних професійних знань, умінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої само- та/або професійної реалізації.

Основними завданнями освітньої діяльності Центру є:

- виховання громадянина України зі сформованою національною свідомістю;
- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів освіти поваги до Конституції України, прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- виховання у здобувачів освіти патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй і народів;
- виховання у здобувачів освіти шанобливого ставлення до родини та людей похилого віку;
- створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку здобувачів освіти;
- здобуття вихованцями первинних професійних навичок і умінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;

- формування у вихованців свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- задоволення освітньо-культурних потреб вихованців, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб здобувачів освіти у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих гуртківців;
- організація дозвілля вихованців;
- профілактика бездоглядності, правопорушень;
- виховання в учасників освітнього процесу свідомого ставлення до власної безпеки та безпеки оточуючих;
- формування здорового способу життя вихованців;
- здійснення інформаційно-методичної та організаційно-масової роботи.

Головні принципи освітнього процесу:

- *гуманізація*, що визначає пріоритети завдань творчої самореалізації особистості, її виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів здобувачів освіти, формування гуманної особистості;
- *єдність загальнолюдських і національних цінностей*, що забезпечує у змісті освітнього процесу органічний зв'язок і духовну єдність української національної культури з культурою народів світу; розвиток культури всіх національних меншин, що проживають на території України; сприяє усвідомленню пріоритетності загальнолюдських цінностей над груповими; визначає позашкільну освіту як важливий засіб національного розвитку й гармонізації національних і міжнаціональних відносин в Україні;
- *демократизація*, що передбачає автономію Центру у вирішенні основних питань змісту їх діяльності, розвитку різноманітних форм співробітництва та партнерства усіх учасників освітнього процесу;
- *науковість і системність*, що полягає в забезпеченні оптимальних умов для інтегруючої функції освітніх процесів в умовах досягнення основної мети позашкільної освіти;
- *безперервність, наступність та інтеграція*, що забезпечує єдність всіх ланок освіти, об'єднання зусиль Центру з іншими закладами та організаціями; цілісність і наступність позашкільної освіти, спрямованої на поглиблення та конкретизацію освітнього процесу; здобуття освіти упродовж всього життя, за умови наступності та концентричності;
- *багатоукладність і варіативність*, що передбачає можливість широкого вибору змісту, форми і засобів позашкільної освіти, альтернативність у задоволенні духовних запитів здобувачів освіти, їх пізнавальних, інтелектуальних можливостей та інтересів, запровадження поліваріантності навчальних програм, поглиблення і розширення їх

практичної сприятливості, референції та індивідуалізованого освітнього процесу;

- *добровільність і доступність*, що передбачає право вибору та доступності в забезпеченні потреб, абсолютності у творчій самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобутті додаткових знань, умінь та навичок, підготовки до активної професійної та громадської діяльності;

- *самостійність і активність особистості*, що полягає у забезпеченні психолого-педагогічної атмосфери, яка сприяє виявленню, розвитку і реалізації здобувачами освіти пізнавальної самостійності, творчої активності, прояву обдарованості і таланту;

- *практична спрямованість*, що передбачає набуття здобувачами освіти певних умінь і навичок, орієнтацію на трудову діяльність у ринкових умовах, їх розширення та розвиток, а також упровадження в життя за умов інтеграції з наукою і виробництвом.

3. Зміст та напрями освітнього процесу

Зміст освітнього процесу ґрунтується на засадах особистісного замовлення дітей і їх батьків. Ці замовлення постійно розвиваються, змінюються, у чому і простежується безперервна динамічність позашкільної освіти, її нестандартність та варіативність.

Освітній процес у Центрі здійснюється за двома напрямками: технічна творчість (забезпечує набуття вихованцями техніко-технологічних умінь та навичок, розширення наукового світогляду, підготовку до активної науково-дослідної роботи, оволодіння сучасною технікою та технологіями); художньо-естетичний (забезпечує розвиток творчих здібностей, обдарувань та здобуття вихованцями практичних навичок, оволодіння знаннями у сфері вітчизняної і світової культури та мистецтва).

У Центрі фактично діють 34 гуртки (106 груп). Для забезпечення організації освітнього процесу у Центрі розроблено навчальний план роботи гуртків на 2025-2026 навчальний рік.

4. Система управління освітнім процесом

Керівництво Центром здійснює директор. Колегіальним органом управління є педагогічна рада, повноваження якої визначаються Статутом Центру та Положенням про педагогічну раду Кам'янець-Подільського Центру дитячої та юнацької творчості.

Система управління освітнім процесом Центру включає у себе наступні компоненти:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- моніторинг якості проведення навчальних занять;
- аналіз досягнення вихованцями результатів навчання.

Кадрове забезпечення Центру повністю відповідає навчальному робочому плану, спеціалізації освітньої діяльності та п'ятиденному режиму роботи.

Освітній процес забезпечують педагогічні працівники з відповідним рівнем фахової майстерності у кількості 49 осіб. З них: 38 – основні працівники, 11 – працюють за сумісництвом. Напрямами технічної творчості забезпечують 9 керівників гуртків, художньо-естетичний напрям – 25.

З метою удосконалення фахової майстерності педагогічних працівників у Центрі діє система підвищення кваліфікації при Хмельницькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та інших освітніх установах, організаціях, платформах, що надають послуги з підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

У Центрі організована і функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, основними завданнями якої є:

- вивчення освітніх і управлінських процесів та їх удосконалення;
- надання якісних освітніх послуг та побудова довіри до системи оцінювання результатів навчальної діяльності вихованців;
- створення умов навчання, які забезпечують партнерство учасників освітнього процесу;
- створення та підтримка у закладі безпечного освітнього середовища;
- оновлення навчально-методичної бази освітньої діяльності;
- підвищення ефективності використання інформаційних, матеріальних та кадрових ресурсів у закладі;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок вихованців, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- контроль за станом внутрішньої документації (журнали гурткової роботи, плани виховної роботи, журнали з техніки безпеки, виконання планів роботи відділів, тематичне планування);
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища у закладі;
- забезпечення принципів та механізмів реалізації академічної доброчесності;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

5. Навчальний план та обґрунтування його вибору

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 р. № 433, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства

освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2004 р. № 1036/9635, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2008 р. № 676.

Освітній процес у Центрі організований за трьома рівнями навчання: початковий, основний, вищий. Навчальне навантаження для початкового рівня становить 144 години на рік, основного – 180 годин, вищого – 216/324 годин.

До Центру зараховуються вихованці віком від 6 до 21 років без конкурсу та спеціальної підготовки. Зарахування вихованців може здійснюватися протягом навчального року (у міру закінчення комплектування гуртків за їх бажанням і за згодою батьків або осіб, які їх замінюють). Для навчання у хореографічних гуртках обов'язково подається медична довідка відповідної форми.

Тривалість одного заняття у Центрі визначається навчальним планом і навчальними програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій і становить для здобувачів освіти: віком від 6 до 7 років – 35 хвилин; старшого віку – 45 хвилин. Перерви між заняттями визначаються режимом щоденної роботи Центру та його Статутом.

6. Навчальні програми

Освітній процес у Центрі організований відповідно до навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, Українським Державним Центром позашкільної освіти, затверджених департаментом освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації чи схвалених педагогічною радою Центру.

Збірники навчальних програм, рекомендовані Міністерством освіти і науки України:

– Навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку / За ред. Биковського Т. В., Шкури Г. А. Київ : УДЦПО, 2016. Вип. 1. 222 с. *(лист від 08.04.2016 р. № 1/11-4657)*;

– Навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку / За ред. Биковського Т. В., Шкури Г. А. Київ : УДЦПО, 2016. Вип. 2. 267 с. *(лист від 08.04.2016 р. № 1/11-4658)*;

– Збірник навчальних програм з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку (хореографічний профіль) / Авторський колектив: Коган Ю. А., Бурдейна О. В., Килівник О. В., Яковчук А. Ю., Шуміліна І. В. *(лист МОН від 10.01.2019 № 1/11-98)*;

– Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково-технічний напрям / За ред. Шкури Г. А., Ніколайко Н. Ю. Київ : УДЦПО, 2018. Вип. 3. 117 с. *(лист від 19.01.2018 р. № 1/11-662)*;

– Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково-технічний напрям / За ред. Шкури Г. А., Биковського Т. В. Київ : УДЦПО, 2019. Вип. 4. 310 с. (лист МОН від 07.10.2019 № 1/11-8872);

– Навчальні програми з позашкільної освіти. Науково-технічний напрям / За ред. Шкури Г. А., Биковського Т. В. Київ : УДЦПО, 2019. Вип. 5. 219 с. (лист МОН від 07.10.2019 № 1/11-8872).

7. Методичне забезпечення освітньої програми

Методична робота у Центрі – це спеціальний комплекс практичних заходів, які ґрунтуються на досягненнях педагогічної науки, передового педагогічного досвіду і спрямовані на всебічне підвищення компетентності і професійної майстерності кожного педагогічного працівника. Цей комплекс орієнтований на підвищення творчого потенціалу педагогічного колективу, а у кінцевому результаті – на підвищення якості й ефективності освітнього процесу.

Методична робота у Центрі спрямована на розв’язання методичної проблеми: «Упровадження проєктної діяльності як чинника інноваційного розвитку закладу позашкільної освіти».

Заступником директора з навчально-виховної роботи сплановано та спільно з науково-методичним відділом організовано роботу науково-методичної ради, на засіданнях якої виносяться питання організації роботи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, проведення діагностики рівня професійної компетентності керівників гуртків, що атестуються, участі керівників гуртків у конкурсі майстерності педагогічних працівників закладів позашкільної освіти «Джерело творчості», аналізується програмне забезпечення освітнього процесу на 2025-2026 н.р. та здійснюється огляд науково-методичної літератури, періодики з актуальних питань позашкільної освіти.

У Центрі працюють методичні об’єднання, діяльність яких передбачає розгляд таких питань: формування системи цінностей засобами позашкільної освіти; психологічні особливості підлітків; вибір форм організації занять, як одна з умов успішного навчання дітей та учнівської молоді; упровадження інформаційних технологій в освітній процес; формування культури здоров’я вихованців тощо.

Значна увага приділяється роботі з обдарованими дітьми. З метою виявлення обдарованих дітей проводяться бесіди, робота зі створення банку даних з урахуванням типів обдарованості, ведеться облік результатів участі вихованців у масових заходах. Систему роботи з обдарованими дітьми забезпечують залучення їх до конкурсів, змагань; організація системної адресної підтримки обдарованих дітей, які є переможцями всеукраїнських масових заходів з художньо-естетичного напрямку та напрямку технічної творчості.

Особливою формою навчання є інтегровані заняття творчих об’єднань закладу, які спрямовані на встановлення у вихованців цілісного, системного

світогляду, актуалізації особистісного ставлення до питань, що розглядаються на занятті. Основою ефективності цих занять є чітке визначення їх мети і планування для забезпечення різнобічного розгляду певної теми.

У визначені терміни адміністрацією закладу забезпечується організація та проведення: Дня відкритих дверей Центру, тижнів технічної творчості, тижнів художньо-естетичного напрямку, творчих майстерень керівників гуртків, проведення педагогічних консультацій, тренінгів, семінарів-практикумів, майстер-класів.

Удосконаленню педагогічної майстерності та науково-методичному зростанню педагогів, підвищенню їх фахового рівня, виявленню творчих, талановитих членів колективу сприяють укладені адміністрацією закладу договори, а саме: Договір про співпрацю з Хмельницьким обласним центром науково-технічної творчості учнівської молоді, Договір про співпрацю з Хмельницьким інститутом післядипломної педагогічної освіти, Договір про співпрацю з Національним університетом імені Івана Огієнка, Договір про співпрацю з Центром професійного розвитку педагогічних працівників Кам'янець-Подільської міської ради.

8. Організація освітнього процесу у Центрі

Освітній процес у Центрі організований диференційовано (відповідно до віку, індивідуальних можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, стану здоров'я), з використанням різних організаційних форм роботи: гурткова робота, змагання, конкурси, виставки тощо. Вибір форм і методів навчання педагогічні працівники Центру визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку в освітньому процесі.

9. Корекційно-розвитковий складник (для осіб з особливими освітніми потребами)

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами наводиться, якщо навчальна програма передбачає участь осіб з особливими освітніми потребами у її засвоєнні та створенні спеціальних умов для них.

Корекційно-розвитковий складник визначають керівники гуртків з урахуванням особливостей вихованців з особливими освітніми потребами: наявність чи відсутність обмежень для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами; необхідність специфічного обладнання (за необхідності) та його перелік; перелік спеціальних завдань для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (за необхідності).

10. Очікувані результати реалізації освітньої програми

Як результат реалізації освітньої програми є сформованість у вихованців навчально-пізнавальної, практичної, творчої і соціальної компетентностей.

Пізнавальні компетентності передбачають оволодіння поняттями та знаннями з різних галузей знань; основ характеристики явищ і процесів суспільного життя; набуття знань морально-психологічних якостей, способів організації змістовного дозвілля.

Практичні компетентності передбачають формування різноманітних техніко-технологічних вмінь і навичок, здатності реалізовувати і захищати свої права, орієнтуватися у соціальних відносинах, встановлювати зв'язки між подіями і явищами, формулювати, висловлювати та доводити власну думку, позицію.

Творчі компетентності передбачають набуття досвіду власної творчої діяльності з різних галузей знань, розв'язання творчих завдань, здатності проявляти творчу ініціативу; розвиток творчих здібностей, системного, просторового і логічного мислення, уяви, фантазії; потреби у творчій самореалізації та духовному удосконаленні.

Соціальні компетентності орієнтовані на досягнення високого рівня освіченості і вихованості; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; формування позитивних особистісних якостей (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), ціннісного ставлення до себе та інших, уміння працювати в колективі; розвиток здатності до професійного самовизначення; формування громадянської поведінки, патріотизму, любові до України.

28 серпня 2025 р.